

# De zonderling in de kubus

De zonderling in de kubus

## De zonderling in de kubus

Een zonderling zit in een kubus. Een kubus van glas. Een transparante kubus, dus. Een kubus met zicht op de wereld, maar met een beperkt contact met diezelfde wereld. Want daarvoor moet er eerst wat glas worden gebroken. En dat doe je niet zomaar. De zonderling in de kubus komt voor in een cyclus verhalen, in voorbereiding, van WIM. En wie WIM van dichtbij kent, weet dat hij en die zonderling misschien niet één en dezelfde zijn, maar wel een merkwaardige symbiose aangaan. De zonderling krijgt steeds meer van WIM en vice versa. Daar kan de lezer verwonderd bij staan kijken, maar dat is nu juist wat WIM in zijn verhalen, gedichten en overpeinzingen probeert te bewerkstelligen. Want de wereld, waar hij vanuit zijn kubus naar kijkt is een wereld zonder verwondering, fantasie en verbeeldingskracht. En daar staat WIM dus bij stil. Letterlijk.

"Stilstaan is geen passieve daad. Je bevindt je op een kruispunt en je maakt je geen zorgen over het kiezen van de juiste afslag", zegt hij in één van zijn overpeinzingen. In dat stilstaan is er aandacht voor het detail, voor het nieuwe zien van 'gewone' dingen. Voor verwondering en verbeeldingskracht. En als WIM stilstaat in verwondering, dan is ook niets meer gewoon. Stilstaan biedt ook ruimte voor nieuwsgierigheid. En angst. Die gaan bij WIM hand in hand. Want "de schaduw van de boom vertelt meer over de boom, dan wat er over geschreven is".

WIM observeert en schrijft. Persoonlijke notities over mensen, dieren en dingen. Zijn perspectief is altijd verrassend. Hij toont zijn creatieve moed door de nieuwsgierigheid van het 'kind' te durven combineren met de 'abstraktie' van de volwassene. En steeds opnieuw woedt in hem de tweestrijd tussen vrijheid en wereldse aanpassing, "de tweestrijd tussen de nieuwe kubus aan zee en het menselijk bestaan".

Maar WIM heeft als kind geleerd, dat je met kubussen ook kunt bouwen. Tunnels, doolhoven en andere objecten. Dus her en der in het land is WIM aan het bouwen. Laat in, om en door die bouwsels kinderen kruipen en je ziet een andere kant van WIM. Maar dat kun je niet lezen. Dat moet je meemaken.

Adrie

AAAA

De zon gaat op en nu pas kan ik wat wennen aan de terugkerende nachtmerrie. Ik ben een vrij mens en kijk met interesse naar de hooiwaaiër, die vergeefs de bus poogt te verlaten. De ruit is een ontzichbare belemmering, zo nabij en veraf van de buitenwereld. Er bestaat geen vaagheid over deze nachtmerrie, want ik bevind mij in een soortgelijke positie.

In vergelijking tot vele ander gevangenen heb ik het zeer goed. Mijn gedwongen verblijf is voorzien van alle gemakken. Het glas van deze grote kubus houdt de warmte van de zon uitstekend tegen. Van buitenaf lijkt hij op een bijzondere zonnebril. De leegte is maar schijn, de gedachte aan iets wordt direct werkelijkheid. Het begin en einde van de dag is mede door de zon een terugkerende belevenis.

Enkel het directe contact met de medemensen is onmogelijk. Zij lopen zonder het te weten als levende spoken door mijn verblijf. Ik voel na hun vertrek een korte leegte. De natuur rondom mij is telkens de grillige eenvoud zonder einde.

De natuurlijke neiging om te ontsnappen heb ik regelmatig. Ik hoor voetstappen bij het ontwakken in de nabijheid van een van de vier glazen muren. Vervolgens zet ik mijn bed voor de muur en hoop dat ik morgen vrij zal zijn. Het zijn vergeefse pogingen want ik hoor ze bij alle glazen muren. Mijn verlangen naar de vrijheid verandert langzaam in de wens om deze voet te kunnen ontmoeten.

De betrekkelijkheid van alles is hier goed merkbaar. Na een bepaalde tijd verdwijnt hetgeen ik heb opgeroepen. Ik vorm samen met de kubus de enige zekerheden in deze...kubus.

Natuurlijk benadrukt de veelzeggende stilte van de natuur, met name bij het ondergaan van de zon, het wel en wee van de betrekkelijkheid.

Ik hoor daarbij walgelijke achtergrond muziek en denk aan het geluk van twee mensen, die elkaar gevonden hebben. Zij zijn behept met enorme drang naar wandelen en de tedere bijwerkingen van hun sportieve samenzijn.

Het gaat nu duidelijk mis met mij. Ik zie de vrouw al. Zij is nog steeds een verre gedaante aan de horizon. S'morgens druk ik mijzelf met alle kracht tegen de glazen muur en schreeuw de longen uit mijn lijf. Haar nabijheid en de vrijheid zijn zo nabij en veraf. De gedachte aan een dikke pil van duizend bladzijden brengt even troost.

BBBB

Mijn positieve houding t.o.v. dit bestaan is veranderd. Mede door de eenzaamheid. Ik ben een gevangene. De kracht in mijn armen is toegenomen. Maar daar staat tegenover het geestelijk verval en het gebrek aan meer zekerheden. Vreemd genoeg krijgt de vrouw meer vorm en inhoud. Zij wordt iets prettijs. Is het fictie of werkelijkheid. Twijfels over het bestaan van de voetstappen vormen geen belemmering voor het plaatsen van mijn bed bij de desbetreffende muur. Luisteren is belangrijker dan slapen. Het slaapte kort is nu al merkbaar. Maar misschien ontmoet ik haar bij de onbekende glazen muur.

Daar zit ik dan in een lotuszit op mijn gore matras. Van kijken is geen sprake. Daar staart iemand met zware ogen. Een terloopse poging om iets te kunnen horen, wordt door de gedachte aan het mogelijke afscheid een ware martelgang. Denk er niet aan!

De zon gaat op en opnieuw word ik geconfronteerd met mezelf en het besef dat ik waarschijnlijk minder moet denken. Op die manier eis ik minder van mijzelf en ontdek ik toch haar en de onbekende deur. Zij zal het weldegelijke merken. Mij kwellen en...

Erop of eronder. Een leven zonder eten, drinken en slaap onder mijnen je overlevingskansen. Met de resterende energie en wilskracht doorsta ik de laatste dag. Het einde is nabij en op zo'n moment ontdek ik opnieuw mijn eerstijdse verwondering over het 'alledaagse leven'.

Midden in de nacht roept een vrouwenstem mij. Ik volg haar. Zij staat stil. Hoera ik ben weer vrij. Vrij zijn betekent nu een keuze maken. Ik kan weer naar huis gaan of in de tweede kubus leven en werken.

Als ik haar verlaat, kom ik weer in de dagelijkse buitenwereld. Daardoor verpest ik tevens de mogelijkheid om een wereldreis in een kleine ruimte te maken. Ik moet ook denken aan de gevolgen van mijn terugkeer. Men kan mijn voor gek verklaren en daardoor mijn bezit overnemen. En er is ook vreugde bij degenen die mij echt hebben gemist. Het is maar de vraag of ik door mijn relaas een bezienswaardigheid zal worden. Een bromvlieg verdrijft even mijn overwegingen. In het begin is het leuk maar nu krijg ik er de kriebels van. Een krakend takje herinnert mij aan de vrouw. Haar zwijgen irriteert mij. Nu gaat zij naar de tweede kubus. Het laatste woord is aan mij.

CCCC

Ik ben weer alleen. Maar ditmaal valt het mee. Dingen blijven in de tweede kubus langer bestaan en ik beschouw mijzelf als een engel. De trap naar de bovenruimte is niet zichtbaar. Over een uur zal ik het weten. Dan komen de vroege vogels. En zij kunnen nu met mij praten. Ik teken snel de vorm van een deur op een van de glazen muren. Anders denken zij dat zij geesten zijn. Contact betekent ook overlast van journalisten, verbaasde bezoekers en een regen van cameras. De man in de kubus heeft toch wat. Voorlopig zal ik s'avonds en s'nachts de rust vinden voor het dagelijks bestaan en mijn gedachten over...

Onzeker lopen zij in mijn richting en mijn hallo veroorzaakt een korte stilte. Maar na tien minuten zijn zij en ik blij en opgelucht. Hun eerste blikken van ongeloof, verbijstering en nieuwsgierigheid zal ik altijd blijven herinneren.

Ik ben nu wereldnieuws. Het heeft z'n voordelen. Uiteenlopen- de attenties en welgemeende wensen zijn van harte welkom.

Maar ik voel mij ook de filmster, die voor de zoveelste maal de zelfde vragen moet beantwoorden. Daarnaast ben ik voor de wetenschap iets unieks. Onderzoekers komen wel in tenten en caravans. Maar zij passen niet zo in het landschap. Gelukkig beperkt het natuurbeheer hun aantal.

Al met al een ware heksetel. Maar nu moet ik echt gaan werken aan mijn aardse bezittingen. Ik moet ervoor zorgen dat ik verstandig bij familie, vrienden en kennissen overkom. Dus het wordt de hoogste tijd voor een objectief psychologisch onderzoek. Een gevolg hiervan is het niet schreeuwen tegen degenen, die in stille devotie naar mij kijken. En let vooral niet op de trimmers die drie rondjes om de kubus willen lopen.

Is dit vrijheid? Je ergert de ander wel of niet. Misschien moet je bang zijn voor de onzekerheid. Een constant gegeven met grote gevolgen. De ene realiteit verandert in de andere. Een middenweg is dan de beste oplossing voor allen. Maar hoe zit het dan met de onbeschreven leefregels, die ook aan verandering onderhevig zijn? De positieve kracht van het tegenovergestelde is toch ook aanwezig. En als je zo verandert als ik, ben je voor je 'achterban' voor een vreemde. Een collega ziet nog steeds de oude ik. Ver...anderen.

Maar nu even iets anders. Heeft u weleens een verlichte schaar of splijtzwam gezien? In de herfst vallen de resterende groene bladeren bij tegenlicht op. Gestalten van mensen. dieren en de lucht bestaan dan uit een A en B. De groene kleur begint nu wat te vervelen. Ik denk nu liever aan de bruine kleur en de donkere glazen van mijn 'zonnebril'.

Morgen, ik kan de kubus van binnenuit schoonhouden, is het weer tijd voor de vriendelijke resten van de natuur. Strond, pis enz. Ofschoon ik niks ruik, is het zicht nu te klein voor mij. Dus het achterstallig werk op mijn bureau komt vandaag niet aan de beurt.

DDDD

Het ziet er naar uit dat ik - de man in de glazen kubus - als normaal ervaren wordt. De interesse van de buitenwereld neemt reeds na twee weken af. Wetenschap en creatieve medemensen vinden mij nog wel de moeite waard. Maar zij komen in mindere mate met hun vragen en hulpmiddelen naar mij toe.

Van mijn familie, kennissen en vrienden heb ik eigenlijk afscheid genomen. Slechts een paar echte vrienden komen regelmatig bij mij langs. Vandaag vier ik in stilte de overwinning op mijn familie. De 'gek' heeft nog steeds grote invloed op belangrijke beslissingen. En een grote dwangsom kan het verzwijgen aardig opbreken.

De schijnbare rust is weer teruggekeerd. Maar in mijn hoofd is het net een mierenhoop. Mensen zijn echt rusteloze wezens, die zelfs geen rust kunnen vinden in de nabijheid van iets tijdsloos. Te snel wordt iets of iemand als normaal - hij, zij of het hoort er snel bij - ervaren. In veel andere gevallen en situaties ontbreekt deze tollerantie duidelijk. Rapporten, foto's, verlslagen enz. zijn het begin van het einde. Zie je wel dat... We kunnen nu met iets anders verder gaan. Het is dan voor velen de vraag of men opnieuw met het bekende aan de slag gaat. Verbanden zien en leggen is vaak een moeilijke en onprettige taak. Enerzijds zet het je aan het denken en zoeken en anderzijds kan het een confrontatie met jezelf tot gevolg hebben. Waarschijnlijk verslijten velen mij voor gek als ik over het 'ongewone' alledaagse heb. Zelfs de kleinste verandering schept een nieuwe realiteit. Onzekerheid is mijns inziens de enige zekere factor in ons bestaan. Ga maar eens een lantaarnpaal vanuit verschillende posities bekijken of sta eens stil bij de gevolgen van een nieuwe haardracht voor jezelf en je naaste omgeving.

Het laatste voorbeeld sluit goed aan op de menselijke drang naar contact en samenzijn met de medemensen. In mijn situatie kan je dit als een paradox ervaren. Veraf en dichtbij zijn. Onzichtbare hulpmiddelen overbruggen de afstand tussen de buitenwereld en mij. Voor hun voelbare aanwezigheid en het directe contact moeten zij hier zijn. Een brief of een kaartje is ook van harte welkom.

Ik sta vaak voor één van de grote ramen. Vervolgens geef ik mij over aan het gedachtenloos zijn - het zien, denken en ervaren enz. - omdat je niet altijd honderd procent bezig kunt zijn. Deze momenten zonder bijbedoelingen is voor sommige mensen onprettig. Onnodige verwensingen en hatelijke gebaren vallen mij dan ten deel. Oh ja, ik stond na een zware ontmoeting met de computer en een drukke Albert Hein even stil. Een studente ervaaarde dit als iets bedreigends en snauwde mij af. Tja...je had ook geleerde potloden en menseklijke stompjes. Stel dat een complex van meerdere glazen kubussen...

EEEE

De gedachte aan permanent gezelschap heeft mij niet goed gedaan. Reeds bij het vroege begin van de dag bekruip mij het gevoel van er is en er is niet. Alles rondom mij verliest al wat van het ongewone alledaagse. Dingen vanuit het niets laten ontstaan, is altijd mogelijk. Dus so what. Het liefst zoek ik nu de echte leegte, daarmee bedoel ik niet de strategische stilte voor het denken en verdere handelen. Nee ik wil nu echt leeg zijn en netals de monniken uit het Oosten de wereld - let wel de wereld van alle noodzakelijke dingen - verlaten. Daardoor bevind ik mij op een gevaarlijk kruispunt. Als ik de gehele onthechting vind, dan kan ik honger lijden. Het oproepen van het noodzakelijke is snel verleerd. Ik merk nu al dat je er 100 procent achter moet staan om iets te realiseren, anders lukt het maar half of helemaal niet. Oh nee! Ik word kennelijk het grootste gevaar voor mezelf en de buitenwereld kijkt stil toe. De wand met de deur, daar moet ik heen. Zij moet terugkeren met lotgenoten. Slecht twee kubussen - een tweede is ook voldoende - met medestanders heb ik nodig. Bomen, takken en zelfs een betonnen paaltjes nemen de vorm van haar aan. Bij nader inzien, ontdek ik de frustratie van de eenzame in de woestijn, die telkens door valse beelden bedrogen wordt. Een beetje overdrijven helpt altijd wat en misschien raak ik daardoor dat drukkende gevoel weg. Voor de rest van de dag en de dagen daarna moet ik naakt rennen. Haastige Adam zijn herinnert mij aan een verhaal van mij, de BV Haast. Mijn toenmalige kritiek slaat nu ook op de schrijver. Schreeuwen, zingen, teksten citeren en andere uitingen begeleiden de eenzame langeafstandloper op de kleine lopende band met twee armsteunen. Snelheid tien is mijn doel en dan neerstorten en dagenlang zielig zijn. Je hebt jezelf en niet de ander nodig. Maar hoe zit het dan met de onzichtbare schepper van jouw gedachten? Hem, haar of het heb je wel nodig. Vegenisten zijn niet consequent omdat ze toch op leren schoenen moeten lopen. De huidige mens is in tegenstelling tot de mens uit het verre verleden praktisch aangepast aan het wel en wee van de natuur. Een liefvallige slag met een knuppel met verregaande gevolgen staat nu voor moord. Het leven is eenvoudiger als de mens. Maar elke verstoring van het preciese evenwicht maakt onze gestelheid tijdelijk of permanent van slag. Zeer opwekkend is het leven met veel 'opbouwende' obstakels en minder momenten waarop het goed met je gaat. Hier ben ik en nu ben ik er voor jou is een mooi streven. Deze knaap staat alleen.



FFFF

Mijn woonkamer is nu volslagen chaos. De rottende resten van eten verdringen de geurende dennen. Een nachtelijke aanval van ik bescheur mij is nog te zien. De grote stapel verslagen over de bijzondere man is veranderd in een grote berg snippers papier. Twee gaten geven mij de aanblik van een stapel omgehakte bomen. Ontelbare jaarringen dansen voor mijn ogen. Hoera ik ben toch van hout. Het liefst ben ik van kersehout. Zo bijzonder ben ik. Psychologisch gezien is die Foudraine deels gelukkig geweest. Hij heeft het directe contact met de kern van hout niet gerealiseerd. Pot jan doppie, chips - shit is nu dood - een wagen komt. Krachtige mannen halen de kale stammen weg en ik moet het nu doen met de kleine restanten. Scho...rs! Ik kan natuurlijk bomen tekenen en daarna de almachtige spelen door deze met een gum te bewerken. Toch wel zielig zo'n stompje met een overdosis zelfmedelijden. In ben in feite een boom van een vent, die spoedig door de kleinste tegenwerking met het begin van het einde kan beginnen. Zin of onzin, dat is het ware. Alsof je de vreugde beleeft op het niemandsland tussen hemel en hel.

Laat de volslagen rampspoed nu volledig zijn. Overal zijn de douches. Afkoeling is de weg en uiteindelijk zal ik een door mijzelf verzuipen. Ademnood maakt je ook belangrijk. Astma patiënten piepen regelmatig. Zij hebben geen pieper nodig om op geroepen te worden. Dus onstabiel weer heeft toch een goede invloed op hun maatschappelijke positie. Met een natuurlijke pieper ben jij ook belangrijk. Nee maar...Ben ik dit? Een mens is inderdaad een zeer flexibel wezen. Als je eenmaal een uitzichtloos bestaan leidt, dan wen je eraan. Zelfs het meest recente dieptepunt valt dan mee. Maar als je de bodem van alle ellende bereikt hebt, neemt je leven - je wilt en kan altijd ten goede veranderen - een positieve wending. Vandaag kreeg ik echt de kriebels van mijzelf, dus heb ik mijn varkensstal in een leefbare woonruimte verandert. Tijdens het douchen ervaar ik een moeiheid. Deze manier van leven is toch veeleisend. De zichtbare lichamelijke belasting is ondanks mijn verzorgd uiterlijk goed zichtbaar. De buitenwereld beschouwt mij als een zonderling en het beeld van gisteren is een bevestiging hiervan. In feite trek ik mij daar weinig van aan. Maar er zijn vooroordelen, die echt te ver gaan.

GGGG

Dood en isolement zijn blijvende gevaren voor mijn voortbestaan. Daarom ontdek ik opnieuw de levenskracht en inspiratiebron van het ongewone alledaagse. De constante onzekerheid biedt echt die zekerheid, die ik nodig heb. Alhoewel het onbegrijpelijke begrijpelijke mij opbouwend irriteert. Een eindeloze stroom van vragen en mogelijke antwoorden op het wie, wat, waar en waarom van... en de daaropvloegende reacties houden mij goed bezig. Een noodzakelijke denkpauze is een schijnbare rust. Het restant van je gedachten zet je weer aan het actief denken. Maar moet je alles kunnen verklaren. Bomen spreken op elk moment van de dag voor zichzelf. De sfeer en het licht bevestigen het bericht en de bijbehorende verklaringen zwijgend.

Misschien heb ik volgens de meerderheid een te onrealistische visie op wat wel en wat niet met of zonder uitleg geraliseerd kan worden. Sterker nog, het onmogelijke is mijns inziens een noodzakelijke eerste stap tot het realiseren van wat echt niet kan. Dus in mijn geval kan ik werken vanuit de gedachte dat je zelfs zonder duidelijke en of zichtbare redeneringen en of gevolgtrekkingen een uitweg voor mij bestaat. Als ik met mijn gave - de gedachte is werkelijkheid - de kubus kan wegdenken, dan voel ik mij, ondanks de onzichtbare grenzen, minder geïsoleerd. Een verder gevolg kan zijn een meer intensiever contact met de buitenwereld. Economisch gezien biedt een droog onderdak zonder muren, ramen en een dak veel perspectief. Zelfs voor film en theater kan een tweede 'huis' veel voor mij en anderen kunnen betekenen. Maar dan zit ik met een ernstig probleem, namelijk de afwezigheid van en mijn onbekendheid over de vrouw. Misschien is dit van later zorg, want de grondvragen achter deze keuze is van groot belang. Capituleer ik voor de druk van de buitenwereld. Is echte vrije keuze het zelfde als een middenweg tussen uitersten? Bij de laatste vraag krijg ik het beeld van een zakenman in zijn vrijetijd. De grote heide omringt hem en hij werkt met tussenpozen intensief op zijn kleine, draagbare computer. Op de achtergrond hoor je beurtelings de natuur of onsterfelijke, muzikale gedichten van Beethoven en andere tijdloze klassieke componisten. Zo'n beeld kan ik ook realiseren als je het glas van mijn kubus vergeten kan en er niets aanwezig is dan ik en een handzame computer. Een mens vindt zich deels terug d.m.v. het leeg worden.

HHHH

Opnieuw ben ik weer beland bij het glas. Stel dat het glas wat minder zichbaar is, dan zou zij het misschien toestaan. Het is de moeite waard om eerst zelf een poging te wagen. Het gaat nu, in tegenstelling tot de vorige dagen, beter met het minimaal omzetten van gedachten in werkelijkheid. Daardoor spaar ik de krachten van deze gave. Morgen is het zover. Ik lijk nu op een soort westerse goeroe. Mijn blik is gericht op een klein gedeelte van een willekeurige glazen muur. Een ontzichtbare kracht beukt het te glazende glas en de stille hartewens wordt langzamerhand een blok beton in mijn hoofd. Er is van hoofdpijn nog geen sprake. Maar juist de wandelaars vormen een serieuze bedreiging voor mijn streven. Vroeger belemmerden ze mij bij het fotograferen. Nu werpen ze regelmatig, deels uit nieuwsgierigheid, onwil of onbewust, een schaduw op mijn mogelijke nieuwe glaswand. Op die manier zie je niet het uiteindelijke resultaat van mijn harde werken. Verwar mij niet met de zogenaamde paranormaal begaafde artiesten, die bijvoorbeeld staal in rubber kunnen veranderen en of meester zijn over een materie. Het ombuigen van een spijker enz. Tot mijn teleurstelling merk ik honderd procent eenvoudig moet leven om over genoeg kracht en concentratie te kunnen beschikken. Dan pas heeft deze laatste poging een redelijke kans van slagen. Maar eerst bijkomen van de eerste poging. Deze Nederlander is geen Oosterling. Een plotseling verlangen naar het heerlijke ritme van de trein doet mij liggen in een heerlijk schommelende hangmat. De uitweg door middel van het glas om de gestalte aan de horizon te ontmoeten, ofschoon zij sterk op een hersenschim lijkt, is helaas de zoveelste mislukking. Maar daardoor besef ik sterk de betekenis van de eenvoud om dit leven te kunnen overleven. Verder betrap ik mijzelf op de gedachte dat ik teveel belang kan hechten aan de buitenwereld. Een gek heeft in tegenstelling tot de normale mens het voorrecht om sterker af te kunnen wijken van regels, normen en waarden. Als ware hij een constante toesting van...

Daar heb je weer iemand met een fototoestel. Mijn ergernis verdwijnt snel omdat hij met een Minolta srt 100 B werkt. Oh nee toch, morgen is het mijn verjaardag. Hoera, ik heb al vijftig procent van mijn leven achter de rug. Hopelijk kan ik nu mensen ongestoord opbellen, daar het versturen van uitnodigingen onmogelijk is. De PTT doet nog steeds moeilijk over het wel of niet plaatsen van een brievenbus in de Kubus. Uitzonderingen bevestigen nog steeds bestaande en nieuwe regels. Zelfs zo'n verschrikkelijke groene is van harte welkom. Ik moet er wel bij vertellen dat zij de post dagelijks bij mij brengen.

IIII

Een warme zon wekt mij en ik heb al aardig de pest erin. Daar komt een zeer vervoegde postbode met veel post. Misschien kan ik hem zover krijgen dat hij een glas met mij wilt klinken. Twee glazen appelsap worden geheven. Ik heb vandaag een nieuw persoonlijk record gevestigd. Van een feest is geen sprake maar wel van een korte herdenking, welke 20 minuten heeft geduurd. Nog 20 minuten wachten en de dag is weer voorbij. Ik heb er in feite voor gekozen en wie viert er feest in een koele glazen kubus. Ik ben nog steeds redelijk gezond. Wat te doen bij ziekte of onverwachte aanval van ouderdom. Een andere kubus? Maar dan moet zij komen. Toch wel opvallend. Op zeer moeilijke momenten is zij er. Dus verheug ik mij al op de dag van morgen. Een blik naar mijn handen en het gevoel van nu zetten mij aan het werk. Het schilderen is weer mogelijk en nu beschik ik over voldoende middelen om het landschap te realiseren. Geen tijdelijke beelden maar iets met de zekerheid van morgen. Levensgroot en er kan een kunstzinnige kubus ontstaan.

JJJJ

Dit jaar heeft een bijzonder einde. De Kerstman heeft nu al bijna Sinterklaas ingehaald. Dus menig kind kan de Kerstman op een paard verwachten. En de Sint kan eigenlijk nu al in de vut gaan. Een half bevroren kind van actieve ouders warmde zich bij de gedachte dat hij echt over twintig dagen de gulle gever kan verwachten. Dus de feestelijke verwarring valt toch nog mee. Maar wat denken de kleine kinderen als zij in een warenhuis bevinden, waar Kerst en Sinterklaas economisch samengaan. Veranderingen verrassen je op elk moment.

Het is drieëntwintig december. Ik zit achter de computer en een stille wandelaar, een volslagen onbekende, kijkt toe. Met beide handen drinkt hij een kop koffie. De buitenwereld is door een dikke mist niet zichtbaar. En onze adem beslaat de de 'ruiten' van binnen uit. Hij heeft kennelijk de deur niet goed gesloten. Mede door zijn zwijgen blijft de locatie van de deur een raadsel voor mij. Een onwerkelijke werkelijkheid.

mijn gedachten nemen de vrijeloop. In deze kleine wereld ontdek ik de mogelijkheid om via de deur vaste voorwerpen binnen te halen. De zekerheid krijgt daardoor meer vorm en inhoud. Maar dan heb ik de buitenwereld nodig om de overbodige materialen uit mijn woonruimte te verwijderen. Bovendien zal de vuilniswagen nooit hier komen. Oh jee, waar gaat mijn vuilnis en etensresten heen? De man staat op en loop met een onhoorbare groet weg.

#### VERVOLG JJJJ

Vooraf op deze dagen is zijn aanwezigheid iets fijns. De eenzaamheid is voelbaar. In de nabijheid van mijn kubus staat een levensgrote kerstboom van de dichtsbijzijnde stad. Na het neerzetten kreeg ik van ambtenaren alle goede wensen voor het nieuwe jaar. Misschien krijg ik dit jaar welgemeende wensen van onbekende mensen, die ook aan de gekke onbekende in de kubus denken. De mist trekt wat op. Het licht van de halve maan maakt van de kerstboom zwarte gedaante met een blijde boodschap. Als ik een kaars voor mijn grote raam zet, verwacht deze reactie niet met de toenmalige hit van Rob de Nijs, kan het beeld volmaakt zijn. Misschien kijkt zij nu naar mij. Hallo Anneke, hoe gaat het met je? Er was en er is iemand. Was jij de veelzeggende onbekende? Een vreemd gevoel maakt zich meester van mij. Ziggy is in de lucht. Hij - een wolk - drijft langzaam naar ergens. Zijn aanwezigheid manifesteert zich onbescheiden als hij de halve maan bedekt. De nietszeggende weldoener met een verbazingwekkende eenvoud. Maar ook de kritische stem. Ben jij 'heerlijk' eenzaam.

#### KKKK

Dus ik zit voor mijn computer. Fel licht kan ik niet verdragen omdat ik dan te vroeg met het bijschaven van bezig ben. Oh boy, de deur staat op een kier maar het wil niet naar buiten komen.

Momenteel mis ik het geluid van de kerkklokken. De bekoring van vervreemding, verbuistering en verwondering is dan zo sterk aanwezig. Inmiddels onderga ik met een open houding de grote verandering.

De natuur neemt bezit van de kubus. Het groen, misschien een natuurlijke vorm van erosie, kleurt goed met de gele bloemen. Met veel moeite kan ik het raam dagelijks schoon houden om wat contact met de buitenwereld te kunnen houden. Hij is er wel en niet. Kunstenaars in wording komen mij even bezoeken en de postbode tilt minder zwaar aan de post voor de zonderling in de kubus. Het vanzelfsprekende van de man in de kubus vormt een gevaar voor mij en de buitenwereld.

#### VERVOLG KKKK

Misschien ben ik door de grote belangstelling dusdanig verpest. Waardoor het bijzondere van jezelf zijn op de achtergrond is geraakt. Zo is het. Er valt nog weinig nieuws te ontdekken bij de zonderling in zijn kubus.

Er staat een stoel en ijskast in mijn woonkamer. De grote computer heeft plaats gemaakt voor een verkleinde en onopvallende versie. Terug naar het hoogst noodzakelijke en de eenvoud. Mijn wat verwaarloosde uiterlijk schrikt de mensen wel en niet af. Maar stinken doe ik niet. Persoonlijke hygiëne is belangrijker dan nieuwe kleding. Binnenkort is het weer tijd voor kleding. Dan koop ik datgene wat ik nodig heb. Financieel zit ik rozen. Maar er is iets wat ik dagelijks mis. De mogelijkheid om als een vrij mens even rond te lopen. Daarom hoop ik dat de natuur het glas zal breken. Ik wil geen kasplantje worden.

S'nachts droom ik erover. Kleine kinderen knippen dagelijks bladeren van mijn takken af. Ik ga een zekere ondergang tegemoet. Maar dan ineens ben ik weer een mens. Net als ik mij ergens thuis begin te voelen, komt het weer. De onverwachte wending - overspannenheid, rusteloosheid enz. - brengt mij in een andere situatie. Dan vervaagt alles en ik ben weer wakker en zie de groene muren met het raam. Elke keer neem ik mij voor om de grote aanval op het groen te lanceren. Maar er komt niks van terecht.

#### LLLL

Tijdens het lezen van mijn dagboek ontdek ik mijn driejarig bestaan. Toen begon mijn bestaan in de eerste kubus. Zoiets zet je aan het denken. Een lange blik in de spiegel doet mij wel en niet goed. Ik zie een grijze veertiger in een spijkerbroek, sweatshirt. Twee amandel ogen kijken blij en bezorgd. Je bent nu echt vrij, maar wat voor prijs heb je ervoor moeten betalen. Het vooruitzicht op een eenzame dood is goed denkbaar, want veel vrienden heb je niet. Nog steeds verlang ik naar de beperkte vrijheid van de buitenwereld. Er is hoop, want het glas begint op diverse plekken wat te barsten. Ik zou graag het proces met een moker willen versnellen. Maar dan komt zij weer met de keuze tussen de kubus en de terugkeer naar het 'normale' bestaan. In hoeverre word ik dan door andere geleefd. Hij is een speciaal geval. Heb ik teveel angst voor het kwetsbaar opstellen t.o.v. de maatschappij en mijn medemensen. Deze situatie is ideaal voor 'antie realisten'. Realistisch is wel de plotselinge energie om alle glazen wanden weer doorzichtig te maken.

MMMM

Ik neem plaats in het midden en sluit mijn ogen. Het zweten en het wegdruipten van het groen gaan samen. Muziek brengt mij naar het heden. Veel vergeten bekenden en goede vrienden zingen en komen als een golf menselijkheid naar binnen. Zij is er ook. De enige die toekijkt en mij zwijgend vraagt of... Maar voor haar heb ik geen aandacht. De barsten worden met de minuut groter. Gelukkig zorgt het gebrek aan lucht voor het snelle vertrek van mijn bezoek. Een klein groepje blijft staan, terwijl de rest naar ergens gaan.

Tijdens het spreken met hen sta ik honderden angsten uit. Stel dat mijn kubus in elkaar stort. Zo iets overleef je niet. Dus ik ren door het glas naar buiten. Omringd door verbaasde en blijde blikken, besef ik ineens dat ik vrij ben. De weg naar daar ligt open voor mij. Met donderend geraas stort de kubus in elkaar. Tussen de scherpe scherven vindt ik tot mijn verbazing mijn dagboek. Deze denkbeeldige herinnering is echt geworden.

Tot ziens en kom eens langs. Daar sta ik nu. De eenling op de heide. Zij loopt langzaam naar de ondergaande zon. In mij woedt de tweestrijd tussen de nieuwe kubus aan zee en het menselijk bestaan.

NNNN

Zij loop weg ik twijfel over het normale en abnormale van het normale bestaan. Zonder het abnormale is er o.a. geen uitdaging in het leven. Maar in mijn geval is het een terugkeer naar het vrije bestaan. Gaan en staan waar je heen wilt. De schaarse banden met mijn wereld kunnen dan weer groeien. Maar zij kunnen in mijn allernieuwste huis, mede door het feit dat het aan zee gelegen is, zich extra ontspannen voelen. Dus mijn vertrek uit dit gebied is het einde met een begin.

Inmiddels is de afstand tussen haar en mij groter geworden. "Wacht op mij!", roep ik zo hard mogelijk en ren naar haar. Higgend en zwetend ben ik weer bij haar. Met een blijde blik kijkt zij mij aan. Rondom haar is een cirkel van licht, die mij tijdens het binnentreden opslokt. Nevel onneemt mij het gezicht van de buitenwereld en samen stijgen wij op. Onze gestalten verdwijnen snel in het niets. Slechts mijn stem is een stille getuige van menselijk aanwezigheid.

Alles is nu mogelijk. Ik zwijg als zij het woord neemt.

"Neem een kust in je gedachten en daar vind je een huis aan het strand. Vier verplaatsbare en glazen wanden houden je tegen. Het enige afwijkende van je menselijk bestaan. De weg naar de vrijheid ligt voor je open. Vanaf dat moment ben ik een herinnering."

#### VERVOLG NNNN

Een minuut kan lang duren, maar nu ervaar ik het tegenovergestelde. De westkust van Ierland met al haar natuurlijk geweld, onbeschrijflijke schoonheid en geheimen, die je uit respect met rust wil laten, ligt nu voor mij. Zij is weg. Al spoedig ontdek ik het onvermogen om hier buiten iets vanuit het niets te laten ontstaan. Als ik binnen ben, gaat het wel. Maar dan blijft het bestaan. Dus ik moet weten wat ik echt nodig heb. De eerste vier weken ben ik hoofdzakelijk bezig met de overheid en de indeling van mijn huis. Toch wel jammer dat de pub onbereikbaar is. Bij nader inzien is mijn nieuwe levenswijze moeilijker dan mijn vorige. Als ik voor de vrijheid kies, dan veroordeel ik mijzelf tot het leiden van een doorsnee bestaan. Veel bezitten zonder iets te doen wekt argwaan bij laag en hoog. Het precies weten wat ik wel of niet nodig heb is nu essentieel geworden om o.a. een kale en leefbare leef- en woonruimte te scheppen. Het is wel fijn om een definitief punt achter mijn vorige leven te zetten door niets van mij te laten horen. Maar vroeger of later wordt een levende dode met de ernstige gevolgen van zijn keuze geconfronteerd. Ik mis het unieke samengaan van een glazen kubus en de natuurlijke omgeving.

#### OOOO

Gisteren was vandaag en morgen. Goede vrienden hadden krantenberichten opgestuurd. Daarin stond onder andere het relaas van de doodgewaande zonderling in de kubus, die het te georganiseerde Holland verlaten had. Een kunstenaar maakt nu een doorzichtige kubus. Als het ware een eerbetoon aan hem, die elders en hier is. Elders en hier herinnerde mij aan de verre kijker. Daardoor zag ik een jonge vrouw met een blik, waardoor ik door tederheid veroverd werd. Zij herinnerde mij aan iemand. Haar aanwezigheid was als de wind, die met mijn haar speelde. Mij in verwarring achterliet. Je was als een blad gelaafd door de dauw. Zo nabij en veraf als jij bij mij was. Met een ander had ik graag s'nacht willen tafeltennissen.



PPPP

Alles is mogelijk. Momenteel is het voor mij Kerst in januari. Het leven aan de Ierse kust is een waar genoegen voor Liam.

Ik sta op mijn balkon en kijk met mijn nachtkijker naar het rijp op het strand, de rotsen en het helmgras. Overal zie je kleine witte kroontjes. De wind veroorzaakt laag bij de grondse sneeuw stormen. Net als je denkt het te weten, ontdek je een nieuw landschap of een andere wereld.

Bij het vallen van de avond heb je geen verre kijker nodig om de andere wereld binnen te treden. De opkomende nevel verandert mens en natuur in een onwerkelijke werkelijkheid. Mensen doemen voor je op en verdwijnen in het niets. Bomen en struiken veranderen in grillige wezens en twee achtergelaten voetstappen zijn stille getuigen van...

Overdag zie je het spel van de het water en de schelpen, die altijd onderweg zijn. Mensen nemen ze mee om hen later weer te midden van andere schelpen terug te keren. Waarom draag je een muts of een haarband op zo'n heerlijke frisse dag als vandaag. Ervaar het gevoel van echte vrijheid, als de wind met je haar speelt.

Maar zij hebben meer bewegingsvrijheid. Soms zie ik mezelf in een immens grote witte ballon. Ik duw de witte muur voor mij uit. Na het bereiken van de uiterste grens keer ik terug naar het begin voor het vinden van een andere uitweg. Dus in gedachte overschrijdt ik de grens en loop met hen overal mee. Daar komt de kruidenier met de levensmiddelen. Hopelijk heeft hij vandaag het reeds bestelde Belgische bier bij zich. Dan kunnen wij samen even hier en daar zijn.

QQQQ

Onlangs vroeg een eenvoudige Ier mij naar de zin van het leven. Mijn eerste reactie was kort. Welke? Tijdens ons gesprek waren stille momenten. Samen keken wij naar de zee en lieten onze gedachten de vrije loop.

Ik dacht toen aan noodzakelijke structuren en grenzen van het mogelijke en onmogelijke. Geven zij vorm en inhoud aan de zin van het leven. Volg de weg en je vindt stapsgewijs de zin van het leven. Het is goed mogelijk dat ik door het overschrijden van de grenslijn een andere weg kan volgen.

## VERVOLG QQQQ

Na deze lange en gezellige uitwisseling was ik een dag uitgeschakeld. Intensief luisteren, praten, denken, eten en drinken is en blijft een zware bezigheid. Zij komt regelmatig bij mij en haar aanwezigheid maakt mij blij. Zou zij bij mij willen wonen? Het gesprek en zij maken mij duidelijk dat ik op een gevaarlijk kruispunt bevindt. Als ik het alleen zijn teveel gaat waarden, is er spoedig geen plaats meer voor een levensgezel.

Het regent en ik bereid mij voor. Wind en zeevogels zijn welkome storingen tijdens het afwegen van de voor- en nadelen. Je kan het op zoveel manieren vertellen. Ik stop ermee want een heerlijk pintje en mijn warme bed wachten op mij. Kan ik mijn voetstappen in het donker terugvinden? Tijdens deze 'nutteloze' zoektocht ben ik dichterbij en Wim.

"Ik was overal en nergens. Samen op weg naar..."

De zon en het belangrijke bezoek kunnen niet voorkomen dat ik door het gesprek terugkeer naar de zinloosheid van mijn bestaan. Ik vraag mezelf af wat mij toen dreef om werk te zoeken. Het vinden van een baan leek toen op het vergeefs beklimmen van een steile heuvel. Reeds bij het begin, halverwege of de laatste stap moest ik het opnieuw beginnen. Na de zoveelste poging is de motivatie ver te zoeken.

## RRRR

Dus je leef met de dag. Je 'zoekt' werk en geef op je eigen manier invulling aan een zinvol bestaan. De keerzijde van mijn huidige vrijheid is nijd, onbegrip en de dagelijkse grenzen van je 'onbepaalde' mogelijkheden. Is zij de mogelijkheid waarnaar ik heb gezocht. Investeren in mensen is vaak een moment of een tussenstop. Meestal ga je daarna weer alleen op weg. Zij gaan linksaf en jij rechtdoor. Een paar medemensen houden contact. Een engel, als zij bestaan, leidt mijns inziens een ondankbaar bestaan. Hij of zij heeft mij even nodig. Ik heb hen ook nodig. Een menselijke engel of weldoener wordt geconfronteerd met ik.

Het zou goed zijn als hij of zij geen geluk maar rampspoed bracht. Dan moeten ze extra onderdanig zijn om gered te kunnen worden uit hun diepe dal. Vroeger was ik tegenstander van eerst afbreken en vervolgens iets of iemand weer opbouwen. Zo, n trap onder hun donder hebben ze toch af en toe nodig. Laat ze lang in de modder zitten en zich met eigen drek vervuilen en verlagen.

## VERVOLG RRRR

Maak de groep van ik, ik en wij blij met een lading bankbiljetten. Dan vernietegingen zichzelf en de anderen. Ik ga een kuil graven om deze dicht te gooien. Hopelijk verdwijnt daardoor mijn woede en frustraties. Nee maar, de wind scheurt en vouwt de krant van gisteren. Over een paar minuten kan het al morgen zijn.

## SSSS

Even stilstaan na een drukke periode is altijd nuttig. Naast het ontspannen kijk je terug op hetgeen je gedaan hebt. Dan beleef je het moment dat je voorafgaande leven d.m.v. beelden je in sneltrein vaart passeren. Het valt mij op dat ik de laatste tijd de onzichtbare muur heb vergeten.

Ik zit in de pub en wacht op Beverly. Er komt een vrouw binnen. Als ik haar bekijk is het alsof ik haar wel en niet ken. Zij kijkt mij aan en een gedachte overrompeld mij. Verleden, heden en toekomst maken mij duidelijk dat niet de vrouw of mijn omgeving, maar ik zelf mijn gevanis heb geschapen. En dat zij deze stapsgewijs heeft afgebroken. Haar stoel is leeg.

Een kus voert mij terug naar de werkelijkheid. Beverly kijkt mij verbaasd aan. "Ik ben zo terug" zeg ik. De regen en de wind deren mij niet. Ik maak langzaam een draai van 360 graden. De vrouw is nu echt ergens en nergens. Druppels vallen op haar haar als ik Beverly teder platdrukt. "Beverly, heb ik je al verteld dat ik..."

## Kubus 20

Beverly leest een boek en ik kijk naar de rusteloze golven. Ineens ontdek ik de bromvlieg, hij probeert vergeefs de buitenwereld te bereiken. Een doorzichtige muur maakt het hem onmogelijk. Ik doe een raam open en met wat hulp van mij vervolgt hij zijn weg, een zwarte stip te midden van wolken. Wolken veranderen constant van vorm. Bergen veranderen in dieren of menselijke gedaanten. Ik zie de stervende droomgestalte voor mij, die opvallend veel lijkt op de vrouw. Onwillekeurig denk ik aan Wim, de man in en buiten de kubus. Hoe zou het ver met hem gaan? Morgen werk ik verder aan het einde en begin van zijn levensverhaal. Vanavond gaat het gebeuren.